

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kétfel, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter. I.
Egyes számok kaphatók: a dohánykiosztókban.

Refleksiók a növénydelmi kurzusra.

II.

Farkas Edit és Wüszner Henrikné érdeme, hogy Székesfehérvár hölgyközönségének alkalmat nyújt a cselédkérdés helyes irányú betekintésére. Eltekintve ugyanis a tiszteletreméltó kivételektől, tudjuk, hogy bár a cselédügy a mi asszonyainknak állandó tengerikigyója, mely nem egyszer a legkedélyesebb zsúrok hangulatát is megrontja, a kérdés fejtegetése alig jutott túl eddig a cselédek szidásán. Valljuk csak meg, hogy mi eddigelé a cselédet egy kissé — hogy is mondjam — magunknál kevesebb embernek tekintettük. Nem társadalmi helyzete szerint, hanem a maga egészében,

Munkáját felhalmoztuk, erőit kihasználtuk, megfizettük, de lelkével, művelésével, nemesítésével nem gondoltunk soha. Helyzetébe, gondolatvilágába le nem szállottunk.

Csak egy kérdést: tesszünk-e csak gyenge kísérletet is arra, hogy gyermekeink a cseléd munkáját értékelni, őt mint szegény embertársukat megbecsülni tanulják? Pedig mi sem könnyebb ennél. Egy alkalommal így szóltam tanítványaimhoz: nézzétek csak, milyen szomorú helyzete van annak szegény cselédnek, míg maguk aluszának, az már felkel, tüzet rak, hogy vele egyenlő testü, egyenlő lelkü, végeredményben ugyanazon célú, csak szerencsésebb helyzetben lévő embertársainak a reggelit elkészítse. Aztán ta-

karit, míg maguk a meleg szobában ülnek, ő hidegben, szélben esőben vizet hord; ebéd után, mikor oly jól esik a kényelem, mosogat, melegben izzad, hidegben fázik csak azért, mert cseléd. Milyen jól esik az ilyen szegénynek, ha kialakított bérén felül némi szeretetet is kap tőlük viszonzásul!

Ugy gondolom, kisebb lenne az ugynevezett cselédmizéria, ha a jó édesanyák úgy néhanéha ilyen tónusban is szólnának gyermekeikhez.

Pompás dolgot művelt Rosenberg. Augustza azáltal, hogy a leányok pályaválasztásának kérdését felvetette. Nálunk Magyarországon mindössze négy-ötféle kenyérkereső pálya az, melyet műveltebb leányaink választanak. De ezeket aztán meg is rohanják alaposan. Ezer és ezer diplomás óvónő, tanítónő jár-kei az országban, kilincsel, megalkodik, protekciót hajszol — hiába! Az egyéves kereskedelmi kurzus is szinte tömegben ontja a női proletárokat, kik aztán irodákban, üzletekben naphosszat görnyednek valóságos éhbérért, sokszor — jobb jövő reményében — egy ideig egészen ingyen is.

Nemrégiben egy okleveles óvónő (volt tanítványom) irógépet naphosszat egy irodában havi tizenkét forintért. Ugyanabban a házban egy betegápolónő teljes ellátáson kívül három forintot kapott naponta. Hanem azért, dacára annak, hogy a betegápoláshoz szerény véleményem szerint sokkal több szívelék, finomság — és talán

intelligencia is — kell, mint a gépiráshoz, mégis nálunk ez utóbbi uribb foglalkozás.

Hogy a kiváló előadó mennyire gondolkodóba ejtette hallgatóságát, annak legjobb bizonyítéka az a tény, hogy az előadás után egyik felsőbb leányiskolai osztályom növendékei közül Rosenberg Augustza szavainak hatása alatt többen kijelentették, hogy eddigi tanítónői aspirációikat sutba dobva komolyan gondolkoznak az ápolónői pályáról. Sőt mi több, ehhez már szülei beleegyezését is félig-meddig megnyerték.

Dr. Vass József a kurzus második napján kérdést intézett az előadó Farkas Edithez, mit gondol, mi az oka, hogy mi oly szűkben vagyunk a patronageok? Ielkes apostola igazi mély megfigyelésre válló választ adott erre a kérdésre, mikor az áldozatos női lelkek hiányának okát a mai családok jó részének minden mélyebb vallásosságától s főleg az áldozatos szeretettől idegenkedő szellemében gyökerezőnek mondotta.

Nem egy esetben szomorúan látom azt a disharmoniát, mely a gyermekek lelkében az iskolai és családi nevelés ellenlétes irányja folytán keletkezik. Itt-ott szinte vergődik az a szegény gyermeki lélek, mikor azt látja, hogy amit az iskolában előtte igazságnak mondanak, arról otthon szülőktől, vendégektől azt hallja, hogy az a mévés világába tartozik; amit az iskolában követendőnek állítanak szeméi elé, arra lépten-nyo-

Az árvák karácsonya.

Párbeszédes költemény.

Ez alkalomra írta Szemlér Ferenc s némileg kibővítette az Arvák háza.

I. Szép karácsony, szent karácsony
Fényes alkonyata!
A jó Isten nagy kegyelmét
Nekünk is mutatja;
S miről lelkünk szép álmait
Tündér újjal szötte
Ragyog, im, a karácsonyfa.
S itt állunk előtte . . .
Hogyne telnék el hát szívünk
Édes melegséggel?
S vígán hogyne köszöntene
Szent karácsony-éjjel?
Két kárját a kicsi Jézus
Felénk is kitarja:

I—II. Minden szegényt, minden árvát
Szent Szívére zár ma.
Még a koldus nyomora is
Gazdagsággá szépül
Hisz a kicsi Jézust
Látja magánál vendégül

Sok malasztját bőven osztja
A mai szent estén,
S szeretetre gyulad az is,
Aki nem keresztény.
Hogyne lenne hát miközttünk,
Kik annyira vártuk
S hű szívünket tiszta hittel
Feléje kitartuk.
Fiúk, lányok, vigadjunk hát,
Szívvel ünnepeljünk!
Köszöntsük a kicsi Jézust,
Jertek, énekeljünk,
(Mind: énekeljünk, énekeljünk!) (Ének.)

II. Jaj be szép ez a fa!
Mennyi minden rajta!
Ágait szép terhe
A földig lehajtja.
Kis szívem ugy örül,
Mikor rája nézek;
Nevetek . . . s szememen
Mégis könyvet érzek.

III. bSzakasztott így vagyok.
(Tővben felváltva: én is.)
Szó al: a nagy örömben
Könnyet ejtünk mégis.

Örömmüket valami
Bús felhőbe vonja.
Mi lehet az oka ennek?
Aki tudja, mondja!

IV. Én tudom . . .
Legalább is sejtem:
Ettől a szép fától
Elvágják a lelkem.
Repül velem keletre,
Betelembi éjbe
S letesz engem csendesen
A jászol elébe.
Körülöttem angyalok,
Pásztorok csoportja,
A jászolban Mária
Jézuskát ringatja . . .

S amint némán térdelek
S a kis Jézust nézem:
Szeretete melegét
A szívemben érzem . . .
Tudjátok, ez mit jelent?
Könnyű kihalni:
A kis Jézust szeretném
Két szememmel látni

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ág- és asztalneműekben,
színes és fehér barchetok stb.

cses szabott árak mellett

Mai lapunk 4 oldal.

mon rácafol' az élet. Igen, kedves Anyák, Kegyetek nem is sejtik, mily harcok dúlnak sokszor annak a jószándékú ifjunak, leánynak a lelkében, kinek ideális nevelődését, meleg, emberszerető gondolatait, hűgét zuhannyan leöntik!

Hanem azért nem esünk kétségbe. Farkas Elit' bizó lelkével erősen remélünk egy jobb jövőben. Mi tudjuk azt, hogy a tropikus őserdők gazdag tenyészléte sem egy-két év eredménye. Századokon át hulltak a levelek, dőltek, korhadtak a fatörzsek, míg az a kimeríthetlen erejű humusz kialakult. Nálunk is — úgy látom — rombadől, sirbaszáll még egy nemzedék, míg meglesz a talaj az igazi, önzetlen, áldozatos emberszeretet virágai számára. Évek óta sohasem mulasztom el, hogy növendékeim előtt reá mutassak arra a szép munkakörre, mely az alsóbb néprétegek nevelése terén intelligens fiatal leányok részére nyitva áll s betöltésre vár. S évek óta látom, hogy lelkes, áldozatrakész növendékeim következetesen kapnak otthon egy-egy szeretteljes anyai zuhanyt, hogy: ugyan mit gondolsz édesem, nem uri leánynak való foglalkozás ez! S az ideálisan gondolkodó leánylélek lekönyöl, mint a dércsipest virág. Pedig érzi, hogy tűres az az élet, mely az ebédlő asztal és zongora, színház és zsúr, regényolvasás és alvás között oszlik meg.

De azért mintha már itt-ott fakadnának a szeretet virágai. Igazán jólesett a napokban egyik növendékem igazán széplelkű, okos, művelti édesanyjától hallanom: no leányom, ha az iskolát befejezted, te is elmehetsz a patronageba hetenként egy-két órára a lelkeket nevelni!

Szinte végnélkül szöhetném tovább reflexióimat. Az a három előadás egész özönét keltette fel azoknak a gondolatoknak, melyeknek megértése szebbé, boldogabbá tenné életünket. De nem folytatom tovább. Még csak ennek a három napnak a külső képéről szeretnék egyet-mást elmondani.

Szép gondolata volt Püspök Urnak, mi-

kor a kurzust interkonfessionálisnak tervezte és rendezte. Szeretettel hívott meg reá minden intelligens hölgyet, keresztényt nem keresztényt egyaránt. S a közönség honorálta is ezt a nemes szándékot nagyszámú megjelenésével. Hiszem, hogy gondolataink, nemes törekvéseink megismerése csak jó hatással volt azokra is, kiket tőlünk a valláskülönbőség elválaszt. Gondolom, nem sokan akadtak követői annak a felfogásnak, mely a harmadik nap négykoronás gyűjtőszándékáról hallva, ebben látta elsőrendű célját a Püspök minden valláskülönbőségen felülemelkedő figyelmének.

Még valamit. A hallgatóság legnagyobb részének osztatlan tetszésével találkozott dr. Vass József teológiai tanár magvas, szabatos s a püspök intencióhoz teljesen simuló felszólalásai. Sőt a második napon szinte arról volt jó ez a felszólalás, hogy univerzálisabb jellegűvé tegye az előadónak, Farkas Editnek kissé mélyen vallásos — hogy úgy mondjam — erősen katholicus színezetű beszédét. S mégis itt-ott teljes tájékozatlanságra, sőt elfogultságra valló kritika s a vallási türelmetlenség vádja volt viszhangja ennek a felszólalásnak, nem annak tartalma, hanem a felszólalónak személye miatt. Én ezt hajlandó vagyok annak a nálunk szerte röpködő s úgy látszik nem minden irigységtől ment véleménynek betudni, mellyel itt-ott társaságokban, sőt egyik-másik helyi lapnak hasábjain is találkozunk. Arról elvégre nem tehetünk, hogy valakinek erősebb gerincet és nagyobb agyvelőt adott az Isten, mint az emberek nagy átlagának s főleg a kritikuskoknak s nehezen megy valakit lefejezni csak azért, hogy nagyobb ne legyen másoknál . . .

Egy finom érzékű hölgytől hallottam, hogy neki nem tetszett az a kevésbé tapintatos kifelé tolongás, mely az előadások végén akkordjait, utolsó felszólalásait s főleg a hamadik rápon Szógyöny Marich Julia és a püspök zárószavait zavarta.

Igaz, így volt. Sebaj, majd idővel leszünk erről is.

Dornis István.

ÜJDONSAGOK

Karácsonyi ünnepélyek.

A szeretet ünnepe mintha fölfelé menő naphoz hasonlítana. Itt Fehérvártól s a környéken évről-évre erősebbé és szeretetteljesebb lesz az öröm és a jótékonyosság nyilvánulása. A jó emberek mintha éreznék, hogy a hitetlenség mindig fagyasztóbb légkört teremt maga körül, annál nagyobb buzgalommal ültetik mindenfelé a szeretet virágait. Ma már minden, csak valamire való intézet rendez karácsonyi ünnepélyeket. Iskolák, ovodák hónapokon keresztül kitartóan dolgoznak a szebbnél-szebb karácsonyi ünnepélyeken, hogy a szeretet ünnepén teljes fényvel mutathassák be a kicsinyek iránt érzett szeretetet, a mely a nagyok lelkében gyuladt lángra. Városunkban az ovodák általában ünnepeltek, de legszebb volt valamennyi ünnep közt a Mantz-ovodáé, a hol Héjj Erzsike mesteri keze egész kis betlehemi menyországot varázsol a kicsinyek világába. Melléje méltán sorakozik a felsővárosiak ünnepe, ahol Kammelné, Kucsora Janka rendezte a bájos ünnepet.

A Városi Árvaház karácsonyestéje természetesen a fénypontja volt minden ünnepnek. A kis árvák iránt az egész város intelligens lakosága siet kimutatni a gyengédségét. Akkora karácsonyfája egy intézetnek sincs és annyi ajándék egynek az ágait se huzza, mint az árvaház karácsonyfáját. De volt is öröm és boldogság. Az ünnepély gerincét Szemlér Ferenc tanár kedves alkalmi költeménye képezte, amelyet olvasóink gyönyörűségére lapunk mai tárcarovatában közlünk. Az ünnepélyen megjelent megyéspüspökünk s a polgármester. Saára Gyula dr. igen szép szavakkal emlékezett meg a nap jelentőségéről s köszönetet mondott a megyéspüspöknek megjelenéséért, aki az ő nagy lelkének a kincseit szórta viszonzásul a kicsinyeknek s a nagy számban egybegyűlt nagyoknak épülésére.

Az árvaházai karácsonyfa javára az intézet főnöknőjéhez pénz, illetőleg ajándékokat a következők voltak kegyesek küldeni:

Lichtenstein Erzsébet Amália öfensége 100.
K. Klauz György dr. 30 K., dr. Prohászka Ot.
tokár, dr. Saára Gyuláné, Szuborics Jenő, Szegedy S. báróné (Inke) 20—20 K. Marton György (Lovasbarény), Kleiner Mária 10—10 K., Felsőbb leányiskola két osztálya levelezőlap megváltásá c/

V. Karácsonya ragyogását,
Mint te én is odaadnám,
Csak valahogy a kis Jézust
Igazában megláthatnám.
Ha eléje térdelhetnék
Mint hűséges cselédje:
Boldog lennék s a szívem még
A királlyal sem cserélné! . . .

II. Helyesen vagy gyermekek
Gyönyörű, amire vágytok . . .
De hát itt ez ünnepen
Vajjon Jézust nem lájlatok?
Karácsonya sok-sok ágán
Jó szíveknek adományán,
Melynek lelkünk úgy örül,
Vajjon nem az ő kegyelmes
Szeretete leng körül?
(Mind: úgy van, úgy van.)

II. Ajka hí, a szíve vár ránk
Mintha anyja ölen ülné
És mi körülötte állnánk.
Térdeljünk le hát eléje
A pásztorok nagy hitével
S kérjük tőlön el segítve
Szent kegyelme bőségével. (Ének.)
(Egyenként a kisJézus elé térdelnek.)

VI. Én vagyok az első, kicsi Jézusom,
Ki itt hozzád hittel felfohászokodom.
Nem kell a világon semmi énnekem:
Te segíts csak át a földi életen.
Míg szívem a célhoz fáradva siet:
Áldásod könyvtve küzdelmeimet.
S ha pályám bevezem a mély siron át:
Mutasd meg az útnak szent örök honát!
(Eltávozik.)

VII. Nem nagy az én kívánságom;
Jézusom csak egyre vágyom:
Ha a jóban eltáradok,
Elmaradok, ellankadok
És a munkát nem bírom:
Légy buzdító gyámolom. (El.)

VIII. Én is kérek valamit:
Gyógyítsd meg a fő hibámat.
S hogyha mást bosszantani,
Ingerelni kedvem támad:
Taníts meg a szeretetre
Lányhoz illő gyengédségre;
Hadd legyen a szelíd béke
Lelkem legszebb ékessége.

XI. Én sem vagyok, kicsi Jézus,
Tudod, szinig tejfel:
Lusta vagyok minden reggel
Ha azt mondják: *kegy fel!*
Ilyen, látod, a Pista is,
Ki most mellém térdel
Neki is, mint nekem, mindig
Nyulfarku az éjjel.
Nappal aztán megtörténik
Ha hosszú a lecke:
Ugye Pista, bizony sokszor
Elalszunk mellette?

X. (Pista fejét vakarva)
Hát biz úgy, kicsi Jézus,
Mint a komám mondja:
Csak egy kicsit ne vigyázzunk,
Horkolunk mi nyomba
Szégyeljük is szörnyű módon
Ezt a renyhéséget,
S ha most itten letérdelünk,

Arra kérünk téged:
Ne adj nekünk — bár szeretjük, —
Narancsot, kalácsot,
De erőt adj, hogy legyőzzük
Ezt a lustaságot. (El.)

XI. Híján vagyok a legszebb erénynek:
Szeretem, ha mindig megdicsérnek,
De ha aztán felfedik hibámat.
Előnt nyomban keserűség, bánat.
Mit is kérjen hát ma tőled,
Hűséges leányod?
Nem egyebet: csak türelmet
Alázatosságot.

XII. Kicsi Jézus, kegyes Istenem!
Hall meg szavaim és hall meg kérésem.
Karácsony estéjén, csillogó fa alatt
Azokért esdem én, kik már nálad vannak
Elhunyt jó szüleink látnak-e bennünk?
Tudják-e, hogy mi most örvendezünk!

Ha még nem jutottak színed látására,
Ó, vedd fel őket ma a boldogság honába.

II. Elég volt. Térdeljünk most le mindahányan
S egyesüljünk hittel egy közös imában,
Mikor apát, anyát a sirba temettünk,
Mindnyájunk a világ bús árvái lettünk.
Ki ne ismerné az árva buját, baját,
Nem dobog érte szív, nem lel nyugodt tanyát.
Keserűve, fázva járhat uton-utakon,
Sötét ölné rejti mindenét egy-egy sirhalom,
Ki hívna be, védve anyát, kis leányt?
Ki hívna be játszani síró kicsi fiút?
Elég a gondból, könnyből gazdagnak is jut.
Temetőbe siet hát az árva zajtalan

mén 8 K., Marschall Nándorné 5 K., Özv. Számerné, Heckhaszné, Vida Ferencné, N. N. 2—2, Mihályiné 3 szál gyertya és 1 K., Knazovitzky Béla 8 K., Ádám Károly (Budapesti) kézimunkákkal, Auerbach Jakab és fia karácsonya, Szent-István-Társulat könyvek, Rigler I. E-cég írószerek, Vidor féle Cukorkagár 2 doboz szalocukorka, Weisz és Freud 4 tucat szebkendő Rotter cég egy nagy Gloria in excelsis, Özv. Bach Frigyesné (Bpest) 5 kg. szalocukorka, Klein Ignác 25 méter kelme, Özv. Szácsy Kovács Ignác 2 drb. felhúzó játékszer.

A város gyűjtése révén pedig ugyane célra a következők voltak szívesek adakozni:

13. dzsídás ezred 50 k., Felmayer István és Fiai 20 k., Kereskedelmi Bank, özv. Sász Istváné, Dieballa György, Deutsch Gyula 10—10 k., Felső keresk. isk. 568 k., 17 honvédy. ezred 590 k., Trummer Sándor, N. N., Sommer Mór, Krausz Samu, Várady Károly, K. Horváth István, Wertheim Armin 5—5 k., Végh Ferencné, Szögyény Marich Julia, Első magy. ált. biztosító társaság, Czapyrá László dr. 4—4 k., Károly János, Posta-alkalmazottak 3—3 k., Pénez Imréné, özv. Szűts Kálmáné, Deák Dávid, Medgyessy Józsefné, Kunszt János, Tamás Vilmos 2—2 k., özv. Zákits Miklósné, Kuti Márton, Tóth József 1—1 k. Összesen 202 k. 58 fillér.

Kedves mulságot szereztek a patronázs leányai egy pástorjatek előadásával, a mely hosszú időn keresztül lekötötte őket s különösen a szép énekek előadásával a hallgatóknak is nagy gyönyörűséget szerzett. Nem hagyjuk azonban megjegyzés nélkül azt a szegénységet, a mely az ily irányú irodalmunkat jellemzi, hogy t. i. a leánykák legnagyobb része pástorfiu szerepet volt kénytelen játszani. Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök Szuborits Jenő és Klauz György dr. kanonokokkal szintén megjelent az ünnepélyen és láthatólag jól érezte magát az előadás hangulatai alatt. A rendezés nagy munkája Szögyény Marich Julia 6 méltóságát s a vele együtt fáradságot nem ismerő patronesszeket dicséri.

Künn a vidéken ugyszólván általánosok a karácsonyi ünnepélyek s a puszták népe, illetőleg azoknak gyermek ugyszólván kivétel nélkül részestülnek karácsonyi ajándékokban, főleg hasznos, meleg ruháskában. A gróf kisasszonyok gyengéd kezei évenként hónapokon át tartó munkát vállalnak magukra, mikor cselédjeik gyermekeiről nemes szívükkel gondoskodnak — sajnos, hogy ezek az ünnepek mindig szűkebb körre

S felkeresi a sirt, melynek legfrissebb hantja van.

Öleltük némán a fejfát keresztet...
S belőle fény áradt: Krisztusi szeretet.
S a hant alatt megdobbant egymázó szív:
O hálaneked Jézus! — Szeliden mosolygva hív
Minket irgalom angyala ide
Elhagytok édes anyai ölibe.

S ime mióta a szent helyre jöttünk,
S csendes boldogság lett urrá közöttünk,
Minha szülök szemé örködnék felettünk:
Tudásban erkölcsben gazdagszik a lelkünk.
Tudjuk is, hogy nagy jó, mit velünk mivelnek
Aki szent nevedben ránk gondot viselnek.
Kérlek azért Jézus, mindnyájunk nevében,
Tedd gazdaggá őket szent Szíved kegyében
S mert a könyörültől különösen áldod:
Adj nekik örömet, tiszta boldogságot.
Áldd meg azokat is, akik e szent estét,
Számunkra igazán szép ünnepé tették;
Szerető szívökkel hozzánk elfáradtak
S mit nekik jutattál, abból bőven adtak.
Jótettöket mélyen érzi minden árva:
Szent adósságként van szívünkbe zárva.
Fogadd is el azért, amit most igérünk,
Hogy igaz utadról soha el nem térünk.
S leszünk egytől-egyig, amit joggal várnak,
Derék polgárai a magyar hazának.
Zászlód előtt ezt mi hittel megfogadjuk,
S zászlókat hitlentől soha el nem hagyjuk.
Mindnyáján; Hittel megfogadjuk,
Soha el nem hagyjuk.

szorulnak. A régi, patriarkális világunk mindig kisebbek lesznek a hatásai, egyik uradalom a másik után vált meg: az ősi név birtokosaitól — s az új földesuraknak nincs érzékük a karácsonyi poézisa iránt.

— **Eljegyzések.** Gali János szabadbattyányi jegyző eljegyezte özv. Walper Dezsőné, volt táci jegyző özvegyének bájos leányát *Sárikát*.

Radványi Imre ercsi uradalmi intéző eljegyezte *Tremkó Rózsikát*, özv. Tremkó Ferencné verebi lakos bájos leányát.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Gyenes Sándor* sárbogárdi pénzügyi számlenőrt számvizsgálóvá, továbbá *Komaromy Mátyas* székesfehérvári pénzügyi számlenőrt számlenőrré nevezte ki.

— **Jelentés.** A Szent István Temetkezési Társulat hálaadó szent miséjét. 1909. december hó 30-án azaz csütörtökön tartja reggel 7 órakor.

— **A városi népszövetség gyűlése.** A kath. népszövetség helyi szervezete nagy jelentőségű gyűlést tartott karácsony másnapján a Népakadémia Távirda-utcai helyiségében. A városi népszövetség ez alkalommal úgy mutatkozott be, mint egy élő szerv, amelynek tovább fejlődése s amely életének biztosítékaitába a munkába, azokba az eredményekbe akéris belefektetni, amelyeket szervezeti erejével létrehozhat. Előrelvélő való új intézkedések, illetve megállapodások történtek amelyek szeretnek részletesebb megvilágításba közönségünk elé állítani. Ha ebben körülményeink nem akadályoznának. A népszövetség szervezete egy év lefolyása alatt tehát teljesen tovább fejlődött, a fejlődésnek, az akciónak jeleit bemutatta már a gyűlésen. Egyhangú kelkeséssel mondták ki a 600 főre tehető hallgatóság — amennyi a teremben megfért — hogy Vass József drnak, a Népszövetség agilis, nagytudású igazgatójának hatáskörét az egész megyére kiterjeszti, egyhanguan konstatálván, hogy az egységes, eredményes működésnek ez az első és nélkülözhetetlen kívánalma. Másrészt elhatározta a gyűlés, hogy az igazgató mellé egy 12 tagból álló komrányozó tanácsot és egy titkárt állít a város részéről, a megye részéről is kívánatos ez az alakulás, azonban ezt itt tárgyalni természetesen nem lehetséges. A gyűlés lefolyása a következő volt: Varhanek Ferenc, az iparostület titkára a gazdasági kérdéseket tárgyalta, arra következők jutva, hogy egységes szervezetbe kell hozni a társadalom gazdaságilag pangó réteget, a felsővárosi kath. kör dalardaja három énekszámmal működött közre a töle megszokott sikerrel Kammel József karmester vezetése mellett. Trukensz Antal a Magyarokhoz k. odát szavaltá lekésen. A beszámoló beszédet Vass József dr. mondta, a ki a népszövetség alappondolatából, a katolikusok arányosérvényestüléseirányuló törekvéből kiindulva lelkes hévvel buzdította a szervezet tagjait kitarásra s egyuttal abban jelölte meg a jövendő tevékenység határait, hogy első sorban a belső fejelemződést kell elérnünk s csak azután rávetnünk szervezeti erőinket, közigazgatási, törvényhatósági működésre. A népszövetségi tagok száma 1500 a jelentkezés szerint, a befizetések szerint vajamivel kevesebb.

Majd ifj. Sárkány Ferenc p. ü. számtiszt terjesztette elő fentjelzett indítványait. A népszövetség egyuttal lelkesedéssel vette tudomásul, hogy a városi népszövetség titkári teendőit ő fogja ellátni.

— **Hangverseny.** A Székesfehérvári Kereskedelmi Alkalmazottak Köre, mint említettük, január 9-én hangversennyel egybekötött táncestélyt rendez a Szent István teremben a melynek védnökségét gróf Széchenyi Viktor főispán vállalta el. A hangversenyen az Orsz. Zeneakadémia egy kiváló hölgytagja, az V. ker. honvéd zenekar a Székesfehérvári Polgári Dalkör és Pusztai Sándor működnek közre. Részletes műsort a legközelebb adunk.

— **Munkás-jubileum.** 50 évig szolgálta az adonyi uradalmat Hajdu Mihály gazda s ezen 50 évig tartó hűség szolgálataának elismerésül f. hó 26-án az összes tisztek és gazdák jelenlétében gróf Zichy Nándor megbízásából Csöngedy Gyula esperes-plebánus nyújtotta át ünnepeltnek

szép beszéd kíséretében a gróf elismérő okmányát és 100 korona jutalmidját. Majd az uradalmi intéző Gómesy Károly szólott az ünnepelttel és példájának követésére buzdította a többi gazdákat. A nemes gróf tehát állami támogatás, állami jutalmidj nélkül is tud áldozatokat hozni a derék és hű munkás jutalmazására.

— **Közgyűlés a városnál.** Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. évi december hó 30-án Jéjután 3 órakor a városház nagytéremben rendes havi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

A közig. bizottság választott tagjai felnek 2 évre újra választása: Kilepnek, de újra választhatók: dr. Eisenbarth Károly, dr. Holly Géza, Lits Ferenc, Nagy Ignác, Tóth Arthur bizottsági tagok.

Az állandó bizottsági választmány betérjeszti az 1910-re legtöbb adófizetés címén bejutó biz. tagok jegyzékét.

Az igazoló választmány bejelenti Németh János, Németh Istvánnak és Pap Istvánnak biz. tagokká megválasztását.

Több biz. kiegészítése.
A tanács javasolja, hogy Fejérmegyeének Koszuth Ferenchez intézett s pártolás végett ide küldött bizalmi felirata tárgyalás nélkül traktárbá tétessék.

A tanács előterjesztése a városok segélye címén 1909. évi állami költségvetésbe felvett 2 millió koronából városunknak küldött 34000 korona terhére a tisztviselői fizetések kiegészítése s a kormány átvételése tárgyában.

A levéltár rendben tartására a kisgótó napidíjas maradjon.

A Madaras-Hollner alapítványt illető követelések behajtása.

A polgármester előterjesztése Katis Ferenc és Hajas József 10 éven túl szolgáló napidíjasok véglegesítése iránt. Kovács Mihály illeték ylvántartó végrehajtónak 6 hónapi szabadságolása.

Tanács előterjesztése az új közbiztonsági, sirtészurószék, jéggyár építési költségvetéséről 200000 koronáról 300000 koronára emelése, a déli vasút mögött s a gyümölcsfa iskola nyugati oldalán levő városi területből 200 négyszögöl kitűzése, s a tervpályázat elrendelése, feltételeinek elfogadása és bíráló bizottság kiküldése tárgyában.

A nyugdíjfelügyelő bizottság javasolja Reé István főkapitány nyugdíjazási kérelmének elutasítását.

Mikszáth Kálmán munkáinak jubileári nemzeti kiadására 120 korona megszavazása.

A községi elemi iskolai közgyűlési tanács 17586 kor. buronozási, 6410 kor. évi kiadásának fedezésére államségélyt s a tanítók cizrányu kiképzésére tanfolyamot kérjen. Az iparisikolához 19010. évi január 1-től egy szolga beállítás.

Tanács előterjesztése a jótékony négyzet népkonyhájára költségvetésbe felvett 500 koronán túl kért újabb 500 korona mellőzése iránt.

A tanács javasolja, hogy a város a szikviz fogyszatási illeték szedését 1 évre adja bérbé az özv. Matusek Istvánnak 5000 koronáért.

A Fosti Hazai Első Tpnéztár Egyesület. megkeresése, az 1,200,000 kor. törlesztési kölcsön ügyében.

100,000 kor. folyószámla felvételére.

A rétontóztó társulat 12210 kor előlegezését kéri.

Gobhard Bódog pénztárnok betegsége folytán nov. 26-án tartott pénztár adás jegyzőkönyve.

— **Válság.** Nem a kormányválságról akarunk szólni, nem a Wekerle—Justh—Kossuth féle bomladobásról — hanem csak a Kereskedelmi Csarnok válságáról. A Csarnok ügybuzgó alelnöke, Schiesinger Sándor szombat estére nagy estélyt tervezett. Mikor szétnézett a sorokon, azt látta, hogy minden kong az üzletesség! Egyik a kis Jézus miatt, a másik az üresség miatt, a harmadik családi körülményei folytán, egyszóval nagyon sokan távolmaradtak. Ezt az amlnok személye ellen intézett bizalmatlanságnak minősítette s úgy hitte, hogy ezek után le kell mondania. Mi hisszük, hogy a differenciát sikerül kiegyenlíteni s a Kör megtartja magának továbbra is buzgó reformálóját, a ki az egész csarnokot új ösvényre vezette.

— **Népszövetségi gyűlés.** Üröm községben, amint értesülünk hatásos népgyűlést tartottak karácsony második napján. Huber János és Barantzky Gyula és a község plebánusa, Miller József mondtak gyujtó beszédet a népszövetség eszméinek terjesztéséről. Újra számosan léptek be a népszövetségbe.

— **A kórházi szállítások.** A vármegyei kórházi választmány a múlt penteken ülést tartott Szűts Jenő alispán elnökletével. Az ülés egytlen tárgya a kórházi szállítások rendezése volt. A szállításokra félvénként jrtak ki pályázatot, ez az állapot azonban azt eredményezte, hogy kevés pályázat érkezett be szállítások aránylag mindig drágák voltak. Ezek figyelembevételével elhatározta a választmány, hogy ezuttal minden 3 évben hirdét csak pályázatot. Egyuttal a kórház temetkezését 3 évre a Concordia-temetkezési vállalatnak adták ki.

Felhívás. Az újévi üdvözlések és köszöntések megváltása tárgyában a lefolyt évben kibocsátott felhívásokat követett kedvező eredmény folytán van szerencsém a tisztelt városi közönséget értesíteni, hogy az újévi üdvözlések megváltására a jelen év végéig is Kékessy László asszisztensz úrnál, aláírási nyelvével és mindazok, kik e címen városi jótékony intézeteink javára adozatot hoznak — erről oly tartalmu igazolványt nyereznek, mely őket minden indokolatlan zaklatástól hivatva van megvédeni. Ez intézkedéssel városi jótékony intézeteink alapjainak gyarapítása céloztatván, bizalommal fordulok a tisztelt közönséghez azon kéréssel, hogy a szokást a most reánk következő új év alkalmából is gyakorolván, még egy részről a megváltással magunknak erkölcsi védelmet szereznek az indoklatlan zaklatásokkal szemben, másrészt tényleg is megfelelnek az újévhez fűzött azon régi szokásnak, hogy a segélyre szorultakat hasznos ajándékokkal megörvendeztetni a jótékony intézetek vezetőinek módot nyujtanak. Az újévi üdvözlések megváltására adakozók névjegyzéke január 1-ső napjának reggelén már közzé leendő téve. Dr. Sára Gyula, polgármester.

Szegény gyermekek felruházása. Bicskének sok egyesületei között van egy, a bicskei magyar asztaltársaság, amelynek egyedüli célja szegény gyermekek segélyezése. Mint minden évben, úgy ez idén is kedves karácsonyestélyt rendezett helyiségében a Lazerits-féle „Othon” vendéglőben. Tíz szegény, árva gyermeknek adott téli ruhát. Azonkívül szép karácsonyfával, cukorkákkal, süteménnyel lepte meg őket, módot nyujtván nekik érezni a karácsony örömét, amelyet a sors mostohasága miatt otthon nem élvezhetnek. A gyermekek nevében Barányay Lajos káplán mondott köszönetet a derék asztaltársaságnak, buzdítva mindenkit a hathatós támogatásra, hogy a jövőben még több szegénynek nyujthassa a karácsonyest örömét.

A lövészegető közgyűlés. A székesfehérvári lövészegető közgyűlés folyó hó 29-én. d. u. 4 órakor közgyűlést tart a városházán. A közgyűlés tárgya 12 választmányi tag választása, akik közül 6-ot a katonaságból jelölnek ki. Ezek a honvédség részéről korombai Brunswick Lajos alezredes, Péterfalvi Molnár Elek százados és Szammer Pál főhadnagy; a csendőrség részéről Rómay Béla őrnagy, a közbiztonság részéről Csabka Emil (69. gy. e.) százados és Bellanti Lajos (12 ds. e.) főhadnagy. A többi 6 új választmányi tagságra a következő névsort adták ki: dr. Ároky Antal, Csallner Károly, Kisteleki Károly, T. Nagy József, Szóke Gyula és Wertheim Pál.

Dal a Szortyogáról.
Lhata volna: Ady Endre.

Lucsok,
Mocsok,
Esz köd,
Szél tököd,
Sár,
Bár,
December
Van már,
Az ember
Cipője szortyog,
Mint ahogy Hortyog
Bús ántlop,
Vörös Kacajja
Árcomból kilop,
Olívöld borít.
No hallja,
Maga de rit!

A kanyaró. A megye északkeleti községeiben nagy arányban fellépett a kanyaró. Az alispánhoz több községből távirat érkezett, amely a kanyaró gyors és veszedelmes terjedéséről adott jelentést. Nevezetesen a legnagyobb mértékben Vértessacsán és Baracsán terjed a kanyaró. Az alispán-ügyintézkedett, hogy a nevezett községeket a járvány tartama alatt minden nap látogassa meg a kórosvos. Az iskolákat természetesen mindeket helyen bezárták.

Az iskolai mulasztások. Iskoláinkban egyre emelkedik az iskolamulasztások száma. A falusi, de még a városi ember is, elvonja a tanulástól a dologra fogja iskolába járó gyermekét, hogy — keresse a kenyeret. Nem gondolja meg,

mekkora kára van ebből, első sorban erkölcsileg, de — anyagilag is. Ezeket a bajokon akar segíteni a vallás és közoktatásügyi miniszter, aki a sokszoros panaszokra sürgős rendeletet küldött le a vármegye közigazgatási bizottságához, szigorúan meghagyja, hogy a közigazgatási bizottság a maga hatáskörében mindent tegyen meg az iskolamulasztások megállítására. Kísérje figyelemmel a községeket, iskolaszékeket s amennyiben ezek részéről a kellő ellenőrzés hiányoznék, minden esetben szigorú megtorlással éljen.

A kis gyermek ELPUSZTUL?

Adjon neki SCOTT-féle csukamájolaj Emulsiót és örömmel fogja tapasztalni, hogy állapota azonnal jobbra fordul, hogy csakhamar fejlődésnek indul és jókedvévé válik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ
már gyakran visszasszólította szülőknek szerett gyermeküket a halál kapujától.

A SCOTT-féle EMULSIÓ
a legkiválóbb, úgy tisztaság, valamint az emészthetőség és gyors hatása tekintetében.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 60 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió valószínűleg a SCOTT-féle módszer alapján készült, a halásztól kezdve a foglaltatig.

Az országutról. Hartal Mihály és Mohl György lovasberényi lakosok régi haragosok voltak. Haragjuk kiélegetésének úgy találtak módot, hogy folyó hó 22-én, mikor az országuton találkoztak, egy rögtönzött összevagdult folyományként összeverekedtek. Mohl György úgy elverte ellenfelét, hogy súlyos sebesüléseket szenvedett. Az eljárás megindult.

Rövid hírek.

A korcsma tolvaja. Szűts József sárkeszii vendéglőjébe beosont Perlaki Károly ottani legény s elemelt a söntésből 4 kemény koronát. A lopásn rajta csípték a pénzt elvették tőle, őt pedig fejlejtették a bíróságnál.

Életveszély. Sándor Lajos és Szabó János nádasladányi lakosok összeakasztották a kereket. Sándor Lajos kerekedett felül, aki életveszélyesen fenyegetve megkergette Szabót, aki szerencsére el tudott menekülni. Sándort a törvényszék fogja kérdőre vonni.

Takaréktüzhely különlegességek, valódi dr. Meidinger kályhák, vas és rézbutorok, gyermekágyak és kocsik nagy választékban. Márkus Simon Fia lakatosnál Jókai-utca 16.

VIDA ELEK karpító és díszítő, Székesfehérvár, Megyeház épülete. Teljes felöltség mellett csakis elsőrendű munkák.
Székesfehérvárott, Jancsár-utca 19 sz. ház sertéshizlaldával, szabad kézből eladó.

Heti műsor:

Hétfő	Botrány (Zóna.)
Kedd	Lilium. Egy csirkefogó élete és halála.
Szerda	Lilium. Egy csirkefogó élete és halála.
Csütörtök	Diplomás kisasszony.
Péntek	Lumpáczius vagabundós vagy a 3 jó madár.
Szombat	d. u. Gésák. este Sári bíró.

Menthol.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezer meg ezerember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszappanját használja. Ara majolika szelencében 1 kor. melyhez a fogápolásról egy tudományos színvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egykoronáért.

Kapható: Steiner Béla drogueriában, Kossuth-utca és Borbély Béla fodrász-üzletében, Sas-utca.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszártott

olcsó szabott áron

bocsájtom áruba csakis elsőrendű áruimat

KNAZOVITZKY BÉLA

kalap, cipő, uri divat s rövidáru kereskedő

SCHMELZER JAKO

Székesfehérvár, Nádor-utca 6. (ezelőtt Szekerek és Hornyánszky)

ALAPITVA 1803.

Ajánl a közelgő ünnepekre nagy választéku tárlatából

diszkrétárgyakat fa-, bőr-, bronz és chinezi ezüstből; fa- és érc dohányzó készleteket; dísz-álló consolákat, tea és hanglegy állványokat, virágvázákat, különféle ékszer és uti dobókat, teljes bronz íróasztali készleteket, gyönyörű színházi látszóveket; falcákat, alpácza és alpaca ezüst elsőrendű evőszereket és acél zsebléceket, bőr- és szivar- és pénztárcákat ezüst ékek bronz és bőr képereteket, valódi chinezi csészéket és díszárgyakat, nagy képeket és miniatúr szentképeket, tajt, borostyán és ezüst szipkákát, tajtpipákát, ezüstfogantyas lovalgóló és sétatobotokat, francia illatszereket, magyar ruha- és fogkeféket, selyem- bársony és bőr albumokat és varró kassetteket, mindennemű hangszereket, gramophonokat és kiegészítő részeit, vadász fegyvereket, Browning pisztolyokat és revolvereket, vadászati szereket, tüntényeket, kitűnő optikai látszóeszközöket, homéróket, gőzmozdony és mozdonyokat, nagy választéku gyermek játékok árúkat és még ezer más minden itt fel nem sorolható különleges cikkeket.